

3) zerschneiden so v. a. einer Sache ein Ende machen: अतिप्रसङ्गं तु विदित्य कृत्वास्तान्धारयामास HARIV. 8433.

— सम् 1) schneidend sammeln: बर्हिर्देवसदनं संदामीति Cit. beim Schol. zu KĀTJ. ÇR. p. 125, 21. — 2) zusammenschneiden, zerkleinern: शितिपदी सं चतु शर्व्वेयं चतुष्पदी AV. 11, 10, 6. — Vgl. संदान.

4. दा, द्याति δέω, binden (fehlt im Dhātup.); partic. दित. धर्माय दीष्य lass dich binden (nach MAHIDH. von 1. दा) VS. 38, 3. — Vgl. 3. द, 4. दामन्, दामा.

— आ binden, fesseln: सा ब्रह्मं देवपुत्रं ब्रह्मगव्यादीयमाना। मृत्योः पृथीष्य आ चति AV. 12, 5, 15. — Vgl. 2 आदान.

— उद् s. उद्दान, उदित, उदित.

— नि anbinden: निदाय वत्सम् im KALPA bei ŚĀJ. zu TAITT. ĀR. 4, 8, 9. प्रुनिश्चिच्छेयं निदितं सकृन्नाग्न्युपादमुच्चः RV. 5, 2, 7. निदितं verwartht, versteckt: उदितो यो निदितो वेदितो वस्वा यज्ञियौ वर्तति 8, 92, 11.

— वि s. u. 3. दा mit वि.

— सम् zusammenbinden, anbinden, fesseln: वि मृक्कीकायं ते मनो रथोरश्च न संदितम्। गीर्भिर्वरूपा सोमहि RV. 1, 25, 3. संदाय KĀTJ. ÇR. 26, 5, 5. इन्द्रस्तान्पर्यङ्कित्वा तानमे सं द्या वम् AV. 6, 103, 2. लिप्रं शर इव भव्यता बृहन्नालेन संदिताः 8, 8, 4. संदिताय स्वाहा वर्तते स्वाहा an den Ort gefesselt, unbeweglich VS. 22, 7. संदितं gebunden, gefesselt AK. 3, 2, 35. 44. MED. dh. 27. संदितं सर्वभोगेन कृष्यमाणं यथा मृगम् HARIV. 3674. संदिता मामकैर्वापैः — नेमौ मोचयितुं शक्यवितस्मादिषुबन्धनात् R. 6, 21, 12. — Vgl. संदान, असंदित, असदिन.

5. दा (दे), द्यते beschützen Dhātup. 22, 66. perf. दिग्ये (!) P. 7, 4, 9. VOP. 8, 119. Vgl. द्य, welcher Wurzel auch die Bed. रक्षणं zugeschrieben wird. — desid. दिंसते P. 7, 4, 54, Sch.

— परिषि, द्यते P. 8, 4, 17, Sch. प्रषिद्यते ebend. und Sch. zu P. 1, 1, 20.

6. दा (von 5. दा) f. Schutz MED. d. 1.

7. दा (दे), दायति reiniget Dhātup. 22, 26. aor. अदासीत्, prec. दायत् VOP. 8, 85.

— अद्य, partic. अद्यदात (abgewaschen) gereinigt, rein: अद्यदातं मुखम् Sch. zu P. 1, 1, 20. 7, 4, 46. 47. blinding weiss: सुधावदात (vgl. सुधाप्रुष्य BHARTR. 1, 40) MBH. 3, 1794. 13, 764. R. 4, 33, 10. geläutert, rein in übertr. Bed.: विद्यावदातं मुखम् BHARTR. Suppl. 4. वंशो यशसावदातः BHĀG. P. 5, 6, 15. मनु 1, 23. महाप्रज्ञाः सर्वे शास्त्रावदाता धनुर्भृता मुख्यतमाः पृथिव्याम् MBH. 5, 695. स्ववदाता मनस्विनः 4, 341. धृष्टावदाता विक्राताः 2, 181. येषां त्रीण्यवदातानिविद्या येनिश्च कर्म च 3, 27. शेषाण्यवदातानि पानीये च भोजने 13, 5077. Fernere Belege s. u. अद्यदात und vgl. 2. अद्यदान (अपदान).

— द्यव pass. sich hell verbreiten: विपति व्यद्यमानचन्द्रिके DAÇAK. 33, 3. व्यद्यदात = अद्यदातः प्रभाजमाना व्यद्यदाताः (वर्षाः पुरुषाः) TAITT. ĀR. 1, 9, 4. f. ई 17, 2.

8. दा (von 7. दा) f. das Reinigen MED. d. 1.

दार्क UNĀDIS. 3, 40. m. Opferer UÉGVAL. ein freigebiger Mann UN. 3, 40, Sch.

दान 1) adj. a) zu Daksha in Beziehung stehend: मख HARIV. 7444. — b) oxyt. zu Dākshi in Beziehung stehend: संघ, अङ्क, लक्षण P. 4, 3, 127, Sch.;

vgl. 2, 112, Sch. — 2) दानस्यायणम् = दानिपायणम् der Gang der Sonne nach Süden, das Wintersolstitium, das zu dieser Zeit stattfindende Opfer M. 6, 10. — 3) m. pl. N. einer Schule: कुमारदाताः P. 6, 2, 69, Sch.; vgl. 4, 2, 112. 113, Sch.

दानिक adj. von दानि P. 4, 2, 104, Vārtt. 30, Sch. von den Dākshi bewohnt gaṇa राजन्यादि zu P. 4, 2, 53. n. ein Verein von Nachkommen des Daksha RĀJAM. zu AK. 3, 3, 40. ÇKDR.

दानायणी 1) adj. vom Stamme des Daksha herkommend, bereitet u. s. w.: यो बिभर्ति दानायणीं क्षिण्यम् VS. 34, 51. — 2) m. a) ein Sohn oder entfernterer Nachkomme des Daksha Sch. zu P. 2, 4, 60. 4, 1, 101. 156. यदाब्रह्मदानायणा क्षिण्यं शतानीकाय VS. 34, 52. ÇAT. BR. 2, 4, 4, 6. BHĀG. P. 6, 5, 2. दानायणीभक्त n. das von den D. bewohnte Gebiet gaṇa ऐषु-कार्यादि zu P. 4, 2, 54. — b) ein best. Opfer (s. दानायणयज्ञ). — 3) f. ई a) eine Tochter Daksha's VOP. 7, 1, 9. MBH. 12, 6343. BHĀG. P. 7, 11, 6. pl. 15, 80. MĀNK. P. 50, 21. Aditi Nir. 11, 23. MBH. 1, 8135. 3, 14261. ÇĀK. 101, 7. 109, 2. Diti BHĀG. P. 3, 14, 7. Kadru und Vinatā MBH. 1, 1227. 1459. Surasā, die Mutter der Nāga, R. 5, 6, 26. Ġajā und Vi-ḡajā R. GORR. 1, 24, 15. Svadhā BHĀG. P. 4, 1, 62. Durgā, die Gemahlin Çiva's, H. 203, Sch. H. an. 4, 78. MED. ṅ. 97. Verz. d. Oxf. H. 184. a. pl. die Gemahlinnen des Mondes, die 27 Mondhäuser H. 115. H. an. MED. दानायणीपति der Mond TRIK. 1, 1, 86. HĀR. 13. °रमाण desgl. HALĀJ. im ÇKDR. दानायणीप (sic) der Mond und Bein. Çiva's WILS. दानायणी = Rohiṇī, die Lieblingsgemahlin des Mondes, H. an. — b) Croton polyandrum (दत्तो) RATNAM. 34. — 4) n. a) die Nachkommenschaft des Daksha BHĀG. P. 4, 1 in der Unterschr. — b) Gold oder Goldschmuck (wie er bei den Dākshāṇa üblich) H. ç. 162. °रुस्ती ÇAT. BR. 6, 7, 4, 2. दानायणी वा दानिणा KĀTJ. ÇR. 4, 4, 28. — c) = दानिपायण = दानस्यायणम् das Wintersolstitium, das zu dieser Zeit stattfindende Opfer KULL. zu M. 6, 10.

दानायणयज्ञ (दा + यज्ञ) m. (auch einfach दानायण m.) ein best. Opfer, eine Modification des Darçapaurṇamāsa (durch 15 Jahre statt 30 sich erstreckend) AIR. BR. 3, 40. ÇAT. BR. 2, 4, 4, 2. KĀTJ. ÇR. 1, 2, 11. 4, 4, 1. ÇĀNKU. ÇR. 3, 8, 3. ĀÇV. ÇR. 2, 14. °यज्ञिन ÇAT. BR. 11, 1, 2, 13. KĀTJ. ÇR. 4, 2, 48. °यज्ञिक dazu gehörig: व्रत ÇĀNKU. ÇR. 3, 9, 4.

दानायणिन् (von दानायण 4, b) adj. goldenen Schmuck tragend JĀG. 1, 133.

दानायण्य m. Sohn der Dākshāṇī Aditi, der Sonnengott MBH. 13, 6831.

दानायिणी falsche Form für दानायणी eine Tochter des Daksha AK. 1, 1, 2, 23 (ÇKDR. liest richtig दानायणी). HARIV. 1332.

दानाय्य m. Geier AK. 2, 5, 21. H. 1335. — Vgl. दानाय.

दानि m. ein Sohn des Daksha Sch. zu P. 4, 1, 93 und 2, 4, 60. °वाहन P. 8, 4, 8, Sch. °पान (= दानिपां पानम्) 9, Sch. दानिपां विषयो दे-शः gaṇa राजन्यादि zu 4, 2, 53. दानिी f. eine Tochter des Daksha P. 4, 1, 65, Sch. दानिपुत्र m. der Sohn der D., Pāṇini Kār. zu P. (ed. Calc.) 1, 1, 20. TRIK. 2, 7, 24. H. 851, Sch. ÇIKSĀ 32. 33 in Ind. St. 4, 336 (der Vers 33 ist offenbar verdorben); vgl. दानिय.

दानिकट (दा + कट) m. P. 6, 2, 85, Sch.